

την ἔπι Καρίας Καῦνον. Καὶ ὁ μὲν φοινικικὸς στόλος οὐδαμοῦ ἐφάνη, διότι οἱ Πέρσαι δὲν ἐτόλμησαν, ὡς φαίνεται, νὰ προσβάλωσι τοσοῦτον ἀναφανδὸν τὴν ἐπικρατοῦσαν αἰρήνην· ἀλλὰ διὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Περικλέους ἢ παραμείνασα εἰς τὴν νῆσον μοῖρα τοῦ ἄττικου στόλου ἐξησθῆναι πολὺ ὅθεν οἱ Σάμιοι ἐξώρμησαν αἴφνης τοῦ λιμένος, κα-

Ἡ μόνη ἀπομένουσα στήλη ἐκ τοῦ ναοῦ τῆς Ἥρας ἐν Σάμῳ

τέστρεψαν τὰς προφυλακίδας ναῦς, ἐνίκησαν τὰς ἐπιλοίπους καὶ διαλύσαντες οὕτω τὸν ἀποκλεισμόν ἐκράτησαν τῆς θαλάσσης ἐπὶ 14 ἡμέρας εἰσάγοντες καὶ ἐξάγοντες ὅ,τι ἤθελον. Τὸ μάλιστα ἀξιοσημείωτον ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἶναι ὅτι, κατὰ τὴν θριαμβικὴν ταύτην ἔξοδον τῶν Σαμίων ἐστρατήγει αὐτῶν Μέλισσος ὁ Ἰθαγένους, ὅστις, ὡν ὀπαδὸς ἔγκριτος τῆς ἐλεατικῆς αἰρέσεως, ἔγραψε «περὶ φύσεως καὶ τοῦ ὄντος» ὥστε, ἐνῶ ἅφ' ἑνὸς προΐστατο τῶν Ἀθηναίων ὁ μέγιστος τοῦ αἰῶνος δραματοουργός, ἅφ' ἐτέρου ὠδήγει τοὺς Σαμίους ἐπὶ τὴν νίκην εἰς τῶν ὀνομαστοτάτων φιλοσόφων γεγονός τοῦτο, πρὸς ἄλλοις πολλοῖς, χαρακτηριστικώτατον τῶν χρόνων ἐκείνων καθ' οὓς τοσοῦτο θαυμασίως συνεδυάζετο ὁ θεωρητικὸς μετὰ τοῦ πρακτικοῦ βίου. Τελευταῖον, ἐπανελθόντος τοῦ Περικλέους ἐκ τῆς Ἰασιανῆς παραλίας, συνεκλείσθησαν πάλιν οἱ Σάμιοι καὶ ἐπειδὴ οἱ Ἀθηναῖοι προσέλαβον πολλὰς νέας ἐπικουρίας, ἐξ Ἀθηναίων μὲν ναῦς 60, ἐκ Χίου δὲ καὶ ἐκ Λέσβου ναῦς 30, ὡς ἐκ τῶν ὁποίων ἡ ὄλη αὐτῶν δύναμις συνεποσώθη εἰς

200 περίπου τριήρεις, οἱ Σάμιοι καὶ ὁ Μέλισσος ἀντέσχον μὲν ἔτι ἐπὶ μῆνας ἑννέα, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἐξεπολιορκήθησαν καὶ ἠναγκάσθησαν νὰ καθαιρέσωσι τὸ τεῖχος, νὰ δώσωσιν ὀμηγύρους, νὰ παραδώσωσι τὰ πολεμικὰ αὐτῶν πλοῖα καὶ νὰ ἀποδώσωσιν, εἰς ὄρισμένας προθεσμίας, τὴν δαπάνην τοῦ πολέμου τούτου, συμποσωθεῖσαν, ὡς λέγεται, εἰς τάλαντα 1000. Συγχρόνως δὲ συνεφώνησαν καὶ οἱ Βυζάντιοι «ὡσπερ καὶ πρότερον ὑπήκοοι εἶναι».

Ἡ ἐπανάστασις τῆς Σάμου ἀπέδειξεν ἐκ νέου πόσον ἐπισφαλὴς ἦτο ἡ βάσις τοῦ κράτους τῶν Ἀθηναίων· διότι ἐδαμάσθη μὲν τὸ κίνημα τοῦτο, οὐδεμία δὲ ἄλλη πόλις μετέσχεν αὐτοῦ πλην τοῦ Βυζαντίου, ὅπερ καὶ τοῦτο ὑπετάχθη, ὡς φαίνεται, ἄνευ πολέμου, ἅμα κατατροπωθέντων τῶν Σαμίων· διὰ νὰ κατατροπωθῶσιν ὅμως οὗτοι, ἐδέησεν οἱ Ἀθηναῖοι νὰ μεταχειρισθῶσιν ἅπασαν αὐτῶν τὴν δύναμιν, τριήρεις 200, οὐχὶ δηλαδὴ ὀλιγωτέρας τῶν ὅσας πρὸ δεκαετίας ἔλαβεν ὁ Κίμων ἵνα καταφέρῃ πληγὴν καιρίαν κατὰ τοῦ μεγάλου βασιλέως. Καὶ ἴσως οὐδ' αὐταὶ ἤθελον ἀρκέσει, ἐὰν οἱ Πελοποννήσιοι, ὡν οἱ Σάμιοι ἐζήτησαν τὴν ἐπικουρίαν, ἐπείθοντο νὰ ἔλθωσιν εἰς βοήθειαν αὐτῶν. Ἄλλ' οἱ Πελοποννήσιοι, εἴτε μὴ νομίσαντες ἔτι ἐπιτήδειον τὸν καιρὸν εἴτε ὅλως μὴ σκοποῦντες νὰ προσβάλωσι τοὺς Ἀθηναίους, ἐν ὅσῳ οὗτοι δὲν ἤθελον ὑπερβάλλει ὄριά τινα, ὅχι μόνον ἀπεποιήθησαν νὰ δώσωσι τὴν ζητηθεῖσαν συνδρομήν, ἀλλὰ, ἐπὶ τῇ προτάσει τῶν Κορινθίων, καὶ ρητῶς ἀνεκήρυξαν ὅτι πᾶσα δημοσπονδία εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ κολάζῃ τοὺς ἀφηνιάζοντας συμμάχους· ὥστε ἀφῆκαν ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐλεύθερον τὸ στάδιον τῆς ἐνεργείας εἰς τοὺς Ἀθηναίους, ὁ δὲ Περικλῆς ἐπανελθὼν εἰς τὴν πόλιν ἠδυνήθη νὰ πανηγυρίσῃ πομπωδῶς τὸ νέον αὐτοῦ κατόρθωμα διὰ λαμπροῦ ἐπιταφίου λόγου.

Τὸ ἔθος τῶν ἐπιταφίων λόγων εἰσῆχθη, ὡς φαίνεται, μικρὸν μετὰ τοὺς περσικοὺς πολέμους, καὶ ἦτο τῶροντι συντελεστικὸν εἰς τὸ νὰ ὑποτρέφῃ τὴν φιλοπατρίαν τῶν πολι-

